

A fémrekráló rendeletek.

Ismeretesek azok a rendeletek, amelyeket a kormány az egyes meghatározott fémekből és ötvözetekből készült fél- és készgyártmányok kötelező bejelentéséről és egyes fémek lefoglalásáról a hivatalos lap március harmincadiki számában kiadott. A bejelentés természetesen egyetemesen kötelező, ellenben a lefoglalási rendeletek merevségét bizonyos mértékben megenyhítette a kereskedelmi miniszter külön rendelete, amely a lefoglalásra kötelezett fémek egy részét a saját üzem fenntartása céljából a tulajdonos saját rendelkezésére bocsátja. E rendeletek végrehajtására vonatkozó intézkedéseket a kereskedelmi miniszter már megtette s az elsőfokú iparhatóságokhoz irányított körrendeletéhez a szükséges bejelentő lapokat is mellékelte. Az érdekelt ipari- és kereskedői szakmáknak mindenestre érdekükben van e rendeletek alapos áttanulmányozása. Nevezetesen a bejelentés az összes a kereskedőknél és gyárosoknál található fél- és készgyártmányokra kiterjed, holott a lefoglalás csak azokra az anyagokra vonatkozik amelyeket már február 6-ikán lefoglalt a kormány, s amelyeknek most az azóta keletkezett és a jövőben termelendő készletei foglaltak le. A kereskedelmi miniszter rendeletében különös figyelemre érdemes az a rendelkezés, hogy a saját üzemhez, illetve eladásra okvetlenül szükséges és a rendeletben megállapított részmenyiségek felszabadításán kívül fel van szabadítva minden ezentul külföldről behozandó készlet, bármily mennyiségű is legyen az, s azért itt a kereskedelemnek igen gyümölcsöző vállalkozásul kinálkozik az esetleg kipuhatható fémbehozatali alkalmak minél bővegesebb kihasználása. Mindenesetre fontos, hogy az ilyen külföldről behozott fémek a küldemény beérkezése után azonnal bejelentessenek a kereskedelmi miniszteriumnak, amely a fémeket csak a bemutatott beszámítási bizonyítványok arányában szabadítja fel.

Szabadalom a dum-dum lövegekre.

Ami az *Egyesült Államok* művelnek, az egyszerűen gyalázatosság. Most kapjuk a hírt, hogy október 20-án, tehát oly időben, amikor Európában már dühöngött a világháború, az *amerikai szabadalmi hivatal megadta a szabadalmat olyan találmányra, mely az emberiesség parancsait fölrugja. A dum-dum löveg szabadalmáról van szó,* amelynek használatát a nemzetközi jog tiltja. Azonban az üzlethajhász amerikaiak remélik, hogy találmányuk érdeklődést fog kelteni a hadviselő államoknál, kitűnik ez már abból a reklámból is, amelyet a löveg mellett csapnak. Egyébként a dum-dum löveg használata ebben a háborúban angol-francia részen már nem újság.

A föltaláló így írja le találmányát. A találmány célja olyan löveg előállítására, mely egyesíti magába a közönséges burkolt löveg minden tulajdonságát s emellett a *találatnál gombaalakúvá válik,* vagyis kiterjed, széttáplul. Ezt az eredményt úgy értem el, hogy a golyó hegyének köpenyegén bevágásokat tettem, amelyek az egész fémen áthatolnak, de olyképen, hogy a szélek szorosan zárva maradnak. E bevágásoknak, amelyek a legkülönbözőbb formájúak lehetnek, abban áll a hatásuk, hogy a burkolatot gyöngítik, anélkül, hogy a fém, amellyel a golyó magva fődve van, leválnék. Egyébként nem tekintve a bevágásokat, a lövedék ép olyan, mint más közönséges burkolt lövedék. Amikor azonban behatol a tárgyba, mint egy

gomba, szétterjed olyanformán, mint a közönséges burkoltatlan hegyű lövedék s a golyó hegyének köpenyegé széttáplul, mint egy esernyő.

És ezt az ördögi találmányt szabadalmazták.

Egy *örnagy*, aki a keleti haretéren küzd, ezt írja erről a találmányról:

Alkalmam volt az ilyen elvek szerint szerkesztett dum-dum lövegek hatását tanulmányozni. Míg a katonának olyan lövegre van szüksége, amely az ellenléteget harcra készre teszi, de ne ölje meg, a vadásznak hasznosabb az a löveg, amely minél gyorsabban öl, minél erősebben sebesít. Ez a löveg nagyon alkalmas a vadászatra, mert megvannak mindazok a tulajdonságai, amelyek pusztítóan hatnak az eltalált testre, azonban Németországban legalább egyáltalán nem használják, mert *hatása rettenetes.* Én, csak hogy a hatását kipróbáljam, özbakokra lőttem vele. Bár a löveg rendes kaliberű volt, az első özbakon tenyérimnél is nagyobb volt a sebesülés. A löveg rendkívüli pusztítása aképp meg végbe, hogy meghasogatott kupalakja a találásnál szétreped, tenyérfomára szétterjed és csipkés, éles széleivel a *lőcsatorna közelében mindent összetép,* úgy hogy rendkívüli nagy lösebb támad. A kupak a legtöbb esetben nem marad meg az ólomfejen, hanem attól elválk és a testben külön pusztító utat tesz meg és benne marad. S ezt a löveget, amelynek hatása egyenesen borzalmas, amely tulságos erős még a vadászathoz is, most emberek ellen fogják használni!

Milyen nyomoruságos kontárk voltak tehát a középkori hóhérlégények a XX-ik század föltalálóihoz képes. A karóba huzás és hüvelyiszorítás esatöbbi bizonyára aljas dolgok voltak, de a kéziipar körében maradtak. A mai fölvilágosodott technikusok és nagyműveltségű gyárvezetők azonban gyárilag üzik ugyanezt. Amint a modern cipógyár kinőtt Hans Sachs szűk műhelyéből, úgy áll az ő tömeges mérszárlásuknak technikája a régi fajta hóhérolás föllött. És mily nyomoruságosak a régi ipari rendszabályok, amelyek a kontárversenyt megtiltották, a jelen kor magas szabadalmi hivatalához képest, amely a tömegmérszárlás lángelméjének biztosítja a tisztességes hasznot!

OROSZ SEBESÜLTEK BAJÁN.

Bajáról írják: A Szabadkáról érkezett vonaton kétszáz sebesült katonát hoztak a bajai kórházakba. A derék hősök a Kárpátokban vívott küzdelemben kapták sebesülésüket. A derék balkákkal, akik között túlnyomó többségben voltak a vitéz *bosnyák* harcosok, *tizenhárom sebesült orosz fogoly is érkezett.* Az oroszok mind tizenkilenc-husz év körüli fiatal legény, akik között csak egy beszél németül. Tudósítónkmaik alkalma volt a németül tudó orosz sebesülttel beszélni. A fogoly sebesült egyáltalán nem fogja fel tragikusan azt, hogy fogságba jutott. Nagy elismeréssel beszél arról, hogy milyen *kitűnő bánásmódban* részesülnek. Elmondotta, hogy *Varsó környékén,* egy kis faluban lakik, nős, családos. Nyáron földműves, télen pedig esztergályos. Arra a kérdésre, hogy mióta teljesít katonai szolgálatot, meglepő választ adott:

— A mi falunkban és egyáltalán az egész környéken már a *mult év július havában minden fegyverfogható embernek be kellett vonulnia.* Talán tíz napig voltunk Varsóban — mondja az orosz — és akkor vonatra tettek bennünket és vittek az osztrák határra.

Azt mondták, hogy háboruja lesz a cárnak az osztrákokkal és elveszük tőlük az országukat.

— Szívesen mentek háboruba? — kérdezte tudósítónk.

— Az kérem, mindegy. Bennünket nem kérdeznék. A cárnak mindannyiunk ura, így akarta, nekünk mennünk kellett. Háboruba, azt hiszem, senki se megy szívesen. Mindenki szívesebben van a családjánál és a földjén.

SPORT

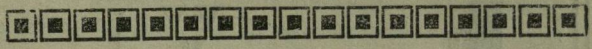
0000

Cseh-magyar mérkőzés.

— A 28. gyalogezred 9:1 arányban győz a honvédek ellen. —

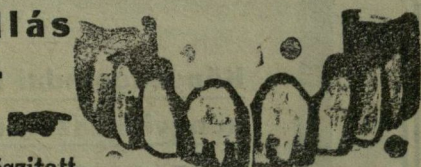
(Saját tudósítónktól.) Élvezetes sportesemény színhelye volt husvét vasárnapján a SzAK ujszegedi sporttelepe. A jelenleg Szegeden időző 28-ik gyalogezred és a szegedi ötös honvédek legénysége futballverseny keretében mérte össze erejét mely — eltekintve szenzációs sportvonatkozásától — a jójátékosságát szolgálta; szép összeget juttatva a Vörös-Keresztnek. A meccs mely elé Szeged sporttársadalma érthető kíváncsisággal tekintett egyike volt a legérdekesebbnek, melyek az ujszegedi pályán lefolytak. Tudnunk kell, hogy a 28-asok Prágából lettek áthelyezve hozzánk s hogy legénysége között nem egy nagyszerű prágai futballista nevével találkozunk, kik egyesületünknek nagyon sokszor szereztek dicsőséget nemcsak a félelmetes *dánok,* hanem az *angolok* föllött aratott győzelemükkel is. Képviselve volt föllállításukban a prágai nagyművi egyesületek színe-java s így ha az elért eredményt tekintjük, — mely laikus előtt talán túlnagy vereségnek látszik, — meg lehetünk elégedve a honvédek teljesítményével, kik között szintén találunk egy pár tizenhárom próbás Szakkistát.

A csehek imponáló fölényű győzelemüket önzetlen *összejátszásuknak* köszönhetik, mihez még nagy *technikai fölényük* is járult. Labdakezelésük, helyezkedésük, eddig még nem látott erőteljes és megállíthatatlan támadásuk oly kiváló együtttest alkotott, hogy a honvédek, — kik ezuttal meglepő stílusban játszófak — ellentállni nem tudtak. Hozzájárult a honvédek vereségéhez szerencsétlen felállításuk is, mert nem lett volna szabad egy olyan kiváló csatárjátékost, mint *Stein,* (Hapa) a fedezetsorba tenni és *Szolesányit,* aki mindig a jobbszélt képviselte, a centerbe állítani. Csizik, vagyis *Horváth* elemében volt (ő lőtte a magyarok egyetlen s a nap legszebb gólját), de hiányzott mellőle Hapa s így lövésre ritán jutott alkalma. *Rónai* és *Krachtusz* nagyon indiszponálva játszófak, a fedezetsor pedig nagyon messze elkalandozott a csatársortól s így ezek, kellő támogatás hián, teljesen magukra hagyatva, kép-

F O G A K

száj adlás nélkül.

Az általam készített rágásra kitűnően használható a valódi fogaktól fel nem ismerhető, az eredeti fogakat teljesen pótolják. Készítek továbbá arany koronákat és levehető arany hidakat jutányos árak mellett. Vidékiek 12 óra alatt lesznek kielégítve

Barta Ágoston fogtechnikus
 SZEGED, KIGYO-UTCA 1. SZ.
 TELEFON 1634.

